

Päijät-Hämeen maakuntaohjelman sisällöt -webinaari 20.5.2021

Ryhmätöiden kooste

Päijät-Hämeen maakuntastrategian valmistelussa on edetty maakuntaohjelman sisällön hahmotteluun. Webinaarissa pohdittiin pienryhmissä maakuntaohjelman sisältöä uudistumiskyvyn ja vetovoiman kannalta, jotka maakuntahallitus hyväksyi strategisiksi painopisteiksi 12.4.2021. Webinaarin osallistujat jaettiin satunnaisesti kuuteen ryhmään, joissa oli 6–7 osallistujaa. Ryhmissä pohdittiin kahta maakuntaohjelman sisältöön liittyvää kysymystä:

- 1) Miten maakunnan vetovoimaa voi lisätä? Antakaa konkreettisia ehdotuksia muodossa *kuka tekee mitä*.
- 2) Mitä uudistumiskyky tarkoittaa Päijät-Hämeessä? Mitkä olisivat tärkeimmät uudistettavat asiat? Millainen on uudistunut Päijät-Häme 2030?

Ryhmät kirjasivat ehdotuksensa ja osa ryhmistä hyödynsi myös Teamsin chat-keskustelua. Tähän koosteeseen on koottu ryhmätöiden tulokset.

1) Miten maakunnan vetovoimaa voi lisätä?

- Tiivistetään kaikkien tahojen yhteistyötä, niin kuntien, maakunnan, yksityisten toimijoiden kuin koulutusorganisaatioiden
 - o Luodaan yhteistyökulttuuri maakunnan sisälle ja kuntien välille.
 - o Alueen kuntien johdon tiivis yhteistyö on mahdollistaja. Päätöksentekijät ovat avainasemassa.
 - o Kuntien rooli ja vastuu korostuvat, mm. kaavoitus, strategiset valinnat ja niiden toteuttaminen sekä uusien yritysten syntymisen tukeminen.
 - o Johtajan tulee johtaa osallisuuden toteutumista, koska siten sitoutetaan kaikki helpommin.
- Rakennetaan brändiä
 - o Puhutaan myönteisesti alueesta. Viestitään onnistumisista. Hiotaan tuote kuntoon.
 - o Hyödynnetään Lahden Euroopan ympäristöpääkaupunki 2020 -tunnustusta myös jatkossa. Tarvitaan lisää ympäristöpääkaupunkivuoden tapaisia yhdistäviä teemoja ja tapahtumia, jotka yhtenäistävät tekemistä ja markkinointia.
- Nähdään muutos mahdollisuutena, ei uhkana
 - o Uudistumiskyky, rohkeus muutokseen ja kannustava ilmapiiri.
 - o Tehdään rohkeita strategisia valintoja ja investointeja tulevaisuuteen.
 - o Mietitään, missä asioissa olemme edelläkävijöitä ja mitkä tuotteet ovat kunnossa.
 - o Kehitetään ekosysteemejä ja edistetään arvoketjuja.
 - o Muutetaan ajattelua kansainvälisemmäksi, jotta pärjätään kilpailussa.
- Tuetaan yrittäjyyttä
 - o Tarvitaan uusia yritysalueita ja hyviä yrityspalveluita. Lisäksi on tuettava yritysten kasvua ja kansainvälisyyttä.
 - o Tuetaan yritysten sijoittumista alueelle, mm. valtatie 12.
 - o Kehitetään kuntien yhteistyötä elinvoima-asioissa.
 - o Asetetaan kynnys yrityksen perustamiseen mahdollisimman matalaksi.
 - o Huomioidaan erikokoisten yritysten tarpeet ja tarjotaan pienille yrityksille valmiit tilat.
 - o Vahvistetaan yrittäjyyskasvatusta.

- Alueelle sijoittuvilla yrityksillä on mahdollisuus profiloitua ympäristöystävällisinä, esim. kauko-
lämpö. Viestintää mahdollisuudesta ympäristöystävällisyyteen on lisättävä.
- Tuetaan työllistymistä ja luodaan uusia työpaikkoja
 - Maakuntaan on saatava houkuttelevia työpaikkoja, jotka tuovat mukanaan osaamista. Tarvi-
taan lisää vaativan osaamisen työpaikkoja ja tunnustetaan olemassa oleva osaamisvaje.
 - Tehdään Päijät-Hämeestä monipaikkaisen etätöön edelläkävijä ja hyödynnetään etätömah-
dollisuuksia maksimaalisesti. Tunnistetaan uudet markkinamahdollisuudet. Koko maakun-
nassa on oltava toimivat etätöyhteydet. Edistetään kaksoiskuntalaisuutta kuntatasolla.
 - Ollaan ylpeitä ammatillisesta osaamisesta.
 - Tehdään uusia kokeiluja työttömyyden hoidossa, esim. kuntapoliittinen työvoimakokeilu.
 - Tuetaan nuorten työllistymistä ja yrittäjyyttä. Ensimmäinen työpaikka on nuorille tärkeä. Mie-
luinen työpaikka kannustaa jäämään alueelle.
- Kehitetään koulutusta ja nostetaan osaamistasoa
 - Turvataan vetovoimainen koulutus sekä nuorille että jo työssä oleville. Nuorille on oltava kiin-
nostavia opiskelupaikkoja.
 - Opiskelijoita tulisi saada jäämään alueelle, mutta heidän on vaikea päästä mukaan päijäthä-
mäläiseen arkeen. Sitoutetaan ja houkutellaan opiskelijoita. Tehdään lukiolaisista äänitorvia
maailmalle.
 - Korkeakoulutusta tulee edelleen vahvistaa, kun teollisuuden rakennemuutos on käynnissä ja
työpaikkoja katoaa. Oppilaitokset ja osaava työvoima ovat erittäin tärkeitä kansainvälisille yri-
tyksille ja sijoittajille.
 - Hyödynnetään yliopisto- ja oppilaitoslähtöistä osaamista. Tehdään opiskelijoista ja tutkimuk-
sesta kiinteä osa alueen ja elinkeinoelämän kehittämistä.
 - Rakennetaan verkostoja yhdessä TKI-toimijoiden kanssa ja sparrataan innovaatioita. Kehite-
tään yliopistoa ja laajennetaan TKI-yhteistyötä. Tarvitaan lisää tutkimusta ja kansainvälisiä
koulutusohjelmia.
- Pidetään yllä hyvää saavutettavuutta ja kehitetään maakunnan sisäisiä liikenneyhteyksiä
 - Päijät-Hämeen sijainti on erinomainen ja etäisyydet ovat lyhyet. Satamat ja lentokenttä ovat
lähellä. Joukkoliikenneyhteydet alueen ulkopuolelle toimivat.
 - Ylläpidetään hyviä yhteyksiä alueen ulkopuolelle ja kehitetään liikenneyhteyksiä alueen sisällä.
Liikkuminen maakunnan sisällä ilman autoa on haastavaa.
- Tehdään vetovoimaisia asuinalueita
 - Huomioidaan erilaiset tarpeet mm. kaavoituksessa. Omakotirakentamisen suosio on kasvanut,
mutta myös uudentyypistä rakentamista ja valmiita kohteita tarvitaan.
 - Lisätään lähiöiden vetovoimaisuutta
 - Korostetaan maaseudun hyviä puolia. Kirkonkylät ovat viihtyisiä ja eläviä alueita.
- Erottaudutaan laadukkailla, arkea tukevilla palveluilla
 - Huolehditään arjen sujuvuudesta ja korostetaan sitä esim. pääkaupunkiseutuun verrattuna.
Palveluissa on oltava valinnanvaraa, niitä on oltava riittävästi ja lähellä.
 - Tarjotaan toimivat sote-palvelut, esim. Harjun terveys.
 - Taataan monipuoliset harrastusmahdollisuudet.
 - Järjestetään kulttuuri- ja urheilutapahtumia ympäri vuoden. Tapahtumia voisi olla lisää, joka
viikolle jotakin (vrt. Tampere).
- Kehitetään edelleen matkailua, joka on iso elinkeino ja vetovoimatekijä
 - Alueella on hyvä mielikuva sekä työ- että vapaa-ajan matkailussa. Maakunta on monipuolinen
– löytyy sekä kaupunkia että maaseutua ja luontoa.
 - Kehitetään vapaa-ajan palveluiden tarjontaa. Sibeliustalo, Lahden sataman seutu, Päijänne ja
Salpausselkä (Geopark) ovat erinomaisia matkailu- ja vapaa-ajan kohteita.
 - Muuttuuko matkustaminen ja konferenssimatkailu pysyvästi? Järjestetään terveysturvallisia
tapahtumia.
 - Tarvitaan wau-elementtejä ja elämyksiä.

- Ylläpidetään ja luodaan uusia virkistysalueita ja luontomatkailukohteita sekä pidetään huolta ympäristöstä
 - o Tehdään maakunnasta luontoliikunnan edelläkävijä.
 - o Luontoa ei ole hyödynnetty riittävästi, mutta hyödyntämisen tulee olla kestävää. Lisätään brändäystä ja markkinointia. Kohteina mm. Salpausselkä, Geopark ja Päijänne.
 - o Maakunnan ja kuntien yhteistyö korostuu uusien kohteiden luomisessa ja ylläpidossa.
 - o Luonnosta on saatavissa mittavia terveyshyötyjä, mm. luomalla uusia luontolähtöisiä innovaatioita. Uusien innovaatioiden luomista voidaan edistää alueellisella yhteistyöllä, jossa on mukana mm. phhyky.
 - o Edistetään edelleen ympäristöasioita ja lähituotantoa.
- Edistetään hyvinvointia sekä ehkäistään syrjäytymistä ja puututaan sosiaalisiin ongelmiin
 - o Hyvinvointi kattaa palvelut, luonnon, asumisen jne.
 - o Vähennetään huumeista aiheutuvia haittoja.
- Parannetaan turvallisuuden tunnetta ja Lahden keskustan ilmettä
 - o Keskustan tyhjätkadut ja kauppakeskukset vaikuttavat mielikuvaan viihtyisyydestä. Toisaalta keskusta on kilpailukykyinen.

2) Mitä uudistumiskyky tarkoittaa Päijät-Hämeessä?

2.1) Mitkä olisivat tärkeimmät uudistettavat asiat?

- Tiivistetään yhteistyötä ja yhteisen tekemisen kulttuuria
 - o Avoimuus, turvallisuus, luottamus ja empatia.
 - o Tekemisen koordinointi ja erikoistuminen kuntien välillä. Esim. alueella on jo nyt monipuolista ympäristöosaamista, joten kannattaako pyrkiä olemaan kaikessa hyvä vai olisiko keski-tyttävä johonkin vielä enemmän ja profiloituttava jossakin erityisesti.
 - o Yhdessä tekemisen kulttuuria luodaan tehokkaalla viestinnällä. Pitää kertoa, mitä verorahoilla saadaan aikaiseksi.
- Hyödynnetään olemassa olevia vahvuuksia
 - o Mm. sijainti, liikuntamahdollisuudet, puhdas ympäristö.
- Ollaan kehittämishaluisia ja rohkeita tekemään uudistuksia
 - o Ollaan kehittämishakuisia ja kerrotaan rohkeasti mitä tehdään ja miksi. Kehittämisen on kuitenkin oltava vastuullista, kestävää ja eettistä, jolloin kasvua ei tavoitella sen itsensä vuoksi, vaan keskiössä on ihminen ja hyvä elämä.
 - o Tehdään kehittämistä kokeilujen kautta. Uskalletaan tehdä virheitä ja ymmärretään, että niitä tulee.
 - o Ollaan muutosjoustavia ja ennakoitaan. Vaikka asiat ovat hyvin, niin siihen ei sovi tuudittautua. Ennakoidaan toimintaympäristön kehitystä ja analysoidaan tietoa systemaattisesti, jotta saadaan isompi ymmärrys. Reagoidaan nopeammin erityisesti kuntatasolla.
 - o Tehdään riittävän isolla kunnianhimmolla, mutta ei tehdä liikaa kerralla.
 - o Sote-uudistuksen jälkeen kuntien on uudistuttava, koska elinvoima- ja sivistysasiat nousevat entistä vahvemmin esiin. Kaksoiskuntalaisuus olisi tervetullut uudistus.
- Tehostetaan markkinointia ja viestintää
 - o Myydään maakuntaa ja palveluita.
 - o Luodaan vetonauloja. Käytetään nykyistä infraa innovatiivisesti, esim. vaijeriliuku suurmäestä ja koko urheilukeskuksen uudistaminen.
 - o Valjastetaan kaikki asukkaat viestimään alueesta.
 - o Kohotetaan mainetta, alueella on mm. kasvava yliopisto.
 - o Muuttokynnystä Uudenmaan ja Päijät-Hämeen välillä on madallettava.

- Haetaan maakuntaan uutta osaamista, jota täällä ei vielä ole
 - o Esim. hiilineutraalista tai puurakentamisesta ei ole vielä riittävää osaamista.
- Alueelle on saatava lisää ja tuettava jo täällä olevia kilpailukykyisiä yrityksiä ja klustereita
 - o Yritysten uudistumisessa jatkuva koulutus voi olla yksi ratkaisu.
- Panostetaan TKI-toimintaan
 - o Tiivistetään yhteistyötä yliopistojen, kuntien ja yritysten välillä.
 - o Panostetaan uusiin innovaatio- ja testausympäristöihin. Teknologiakehittäminen (ml. hyvinvointiteknologia) on keskeistä.
 - o Hyödynnetään yliopiston kehitys maksimaalisesti sekä yritysten TKI-osaamisen että opiskelijoiden osalta. Yritykset tulee saada paremmin hyödyntämään yhteistyötä TKI-toimijoiden kanssa.
- Huomioidaan ilmastonmuutos ja hiilineutraalius
 - o Ilmastolliseen kilpailukykyyn on kyettävä antamaan riittävästi tukea myös julkiselta puolelta.
 - o Liikenteen hiilidioksidipäästöjä pitää vähentää nopeammin. Joukkoliikennettä, pyöräilyä ja kävelyä tulee edistää yhdessä kuntien kanssa. Raidelähiliikenne on kehittynyt hyvin.
 - o Tarvitaan teollisuuden energiamuutos, synteettisiä polttoaineita ja uuden energian tutkimuskeskus Lahteen.
 - o Ennallistetaan soita, joissa on mahdollisesti huonoa metsien kasvua.
- Puututaan syrjäytymiseen
 - o Huumeongelmaan on puututtava.
 - o Huomioidaan perheiden vähävaraisuus.
 - o Tehdään uudentyyppisiä kokeiluja nuorisotyöttömyyden ratkaisemiseksi.

2.2) Millainen on uudistunut Päijät-Häme 2030?

- Yhteistyökykyinen ja yhteen hiileen puhaltava
- Edelläkävijä ja uskoo omaan tekemiseensä. Ennakointikykyinen. Luo itse tulevaisuutta, eikä pelkästään reagoi muutokseen.
- Muista maakunnista omilla vahvuuksillaan erottuva. Vahvuudet ovat edelleen olemassa.
- Oppiva maakunta, ottaa opiksi onnistumisista ja epäonnistumisista. Hyödyntää mahdollisuudet.
- Vuonna 2030 Päijät-Hämeessä ei enää sanota ”ei onnistu, vaan katsotaan, mitä voidaan tehdä”. Byrokratian keventäminen.
- Mahdollisuuksien maakunta, joka tarvitsee innovatiivisia ja luovia mahdollistajia, ja niitä, jotka tekevät mahdollisuudet näkyviksi.
- Päätäjillä on yhteinen käsitys tavoitteista ja toimenpiteistä.
- ”Hyvinvoinnin keidas” – hyvinvoivat asukkaat ja tyytyväiset yritykset
- Yhteisvastuullinen
- Paikka, jossa ihmiset haluavat asua. Identiteetti on vahvistunut. Asukkaat ovat ylpeitä koko maakunnasta.
- Elinvoimaiset kunnat ja Lahden keskusta
- Potentiaalinen sijoituskohde, myös kansainvälisille sijoittajille
- Paras etätyöpaikka jo ennen vuotta 2030
- Osaaminen on lisääntynyt, yliopisto-opintojen määrät ovat kasvaneet ja huippuosaamista on saatu merkittävästi lisää
- Ensimmäinen hiilineutraali maakunta 2030. Puhdas ja viihtyisä kaupunki- ja luontoympäristö. Ottaa paremmin huomioon kestävän kehityksen asiat.
- Suuria tapahtumia entistä enemmän, esim. Ironman, Kymiring
- Avoin, läpinäkyvä ja Digivihreä Lahti
- Sopeuduttu vähäiseen väestökasvuun. Ikärakenteeltaan monipuolisia maakuntaan muuttaneita hyvinvoivia asukkaita.